

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

Факультет фізичного виховання

Кафедра соціально-гуманітарних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри
соціально-гуманітарних наук

_____ Л.П. Корогод

«___» _____ 2018 р.

Р о б о ч а п р о г р а м а н а в ч а л ь н о ї д и с ц и п л і н и

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ НАУК

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Бакалавр

(ступінь вищої освіти)

галузь знань	<u>01 Освіта</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>017 Фізична культура і спорт</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>Тренерсько-викладацька діяльність</u> (назва спеціалізації/ освітня програма)
факультет	<u>Фізичної культури і спорту</u> (назва факультету)
вид дисципліни	<u>обов'язкова</u> (обов'язкова / за вибором)

2018/2019 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни – **Теоретичні основи соціально-політичних наук** для здобувачів ступеню вищої освіти **бакалавр**, галузі знань **01 Освіта**, напряму підготовки **017 Фізична культура і спорт**

Розробники:

МАКЕШИНА ЮЛІЯ ВІКТОРІВНА, доцент кафедри соціально-гуманітарних наук,
кандидат філософських наук

Робоча програму схвалено на засіданні кафедри **соціально-гуманітарних наук**, факультету **фізичне виховання** Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту.

Протокол № 22 від «31» травня 2018 р.

Завідувач кафедри _____ Л.П. Корогод
(підпис) (прізвище та ініціали)

«31» травня 2018 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація/освітня програма, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта, (шифр і назва)	Обов'язкова	
	Спеціальність 017 Фізична культура і спорт (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціалізація/освітня програма: Тренерсько-викладацька діяльність	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		4-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання немає		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		7, 8-й	-й
Тижневих годин для денної, заочної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2,5	Ступінь вищої освіти: бакалавр	38 год.	– год.
		Практичні, семінарські	
		38 год.	– год.
		Лабораторні	
		- год.	– год.
		Самостійна робота	
		44 год.	– год.
		Індивідуальні завдання:	
		– год.	
		Вид контролю:	
Залік	–		

2. Мета та завдання дисципліни

Даний курс з дисципліни «Теоретичні основи соціально-політичних наук» призначений розкрити актуальність гуманітарного осмислення проблем сучасного соціуму, виявити їх специфіку. Також даний курс дозволить поглибити світогляд, створити необхідні умови для світосприйняття в процесі підготовки з соціально-політичної проблематики у майбутніх фахівців фізкультурно-спортивної галузі в системі сучасного соціально-гуманітарного знання, використовувати уміння для екстраполяції методів наукового пізнання однієї галузі знання в іншу; довести необхідність осмислення конкретних суспільно-політичних проблем і в межах соціально-гуманітарного знання.

Мета: поглиблення засвоєного комплексу знань в галузі основних наукових концепцій і напрямів, які визначають характер, особливості соціально-політичних процесів, а також сучасні концепції світової соціально-політичної думки в цілому, та української зокрема.

Завдання: ознайомити студентів фізкультурно-спортивної галузі з основними науковими концепціями і напрямками, які визначають характер і особливості трансформацій суспільства; допомогти молодій особистості усвідомити найважливіші гуманістичні цінності та традиції політичної культури нашого суспільства; сприяти розумінню природи суспільних та міжособистісних відносин, їх соціокультурних та інших аспектів; оволодіти знаннями про людину і суспільство; зорієнтувати студентів на вивчення проблем, які формують у них розуміння себе як суб'єкта соціальних та політичних відносин, розкривають особливості взаємодії соціальних спільнот, сприяють самоідентифікації особистості, без якої неможливо досягнути успіхів як в обраній професії, так і в житті в цілому; засвоїти певну суму знань, що лежать в основі формування особистої громадянської позиції, які допомагають виробити власний політичний вибір, активізують процеси залучення молоді до політичного життя країни, формують морального та відповідального за свої вчинки громадянина; підготувати спеціаліста для ефективної самостійної діяльності в сучасному соціокультурному середовищі; висококваліфікованого спеціаліста з фізичної культури та спорту, компетентність якого буде сприяти процесам євроінтеграції України.

У результаті вивчення дисципліни фахівець повинен **знати**:

- фактичний матеріал з навчальної дисципліни відповідно до навчальної програми;
- зміст і особливості уявлень про «міфологічні» та наукові знання про суспільний устрій, різноманіття форм людського знання про природу та суспільство;
- основні етапи розвитку знання суспільство та його політичне життя, основні наукові ідеї, школи, напрями, теорії та концепції;
- умови, за яких відбуваються ті чи інші процеси у суспільному житті, їх закономірності та протиріччя.

Підготовлений фахівець повинен **вміти**:

- творчо осмислювати поняття;
- орієнтуватися у складних та суперечливих проблемах суспільного розвитку, застосовувати отримані знання, аналізуючи суспільно-політичні події;
 - застосовувати основні положення світових та українських соціально-політичних концепцій у своїй професійній діяльності, і в повсякденному житті;
- надавати інтерпретації суспільно-політичним процесам, використовуючи знання про загальні закономірності суспільного розвитку;
- виявляти громадянську позицію щодо суспільно-політичної сфери, вміти аналізувати і прогнозувати суспільні події;
- самостійно підвищувати рівень загальнокультурної і гуманітарної підготовки під час підготовки до занять.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль I

Змістовий модуль 1. Світові суспільно-політичні теорії та концепції.

Тема 01. Теоретичні основи соціально-політичних наук як навчальна дисципліна

Феномен соціально-політичного знання. Об'єкт та предмет соціально-політичного знання. Соціально-політична сфера суспільства. Система категорій соціально-політичного знання. Принципи соціально-політичного знання. Функції соціально-політичних наук.

Закони соціально-політичної сфери суспільства. Закономірності і тенденції соціально-політичного життя.

Методологія соціально-політичних досліджень. Загальнофілософські, теоретичні, емпіричні, праксеологічні, специфічні, наукогалузеві, ситуаційні методи наукового пізнання.

Тема 02. Історія становлення знань про соціальні та політичні проблеми суспільства.

Погляди давніх філософів на соціальні проблеми людини і суспільства. Стародавній Китай, Індія. Легісти. Соціальні погляди Конфуція, Лао-цзи, Мо-цзи.

Тема 03. Соціально-політичні ідеї про суспільство.

Античність. Платон, Аристотель, Сенека, Цицерон. Епоха середньовіччя. Августин. Фома Аквінський. «П'єр Абеляр. Епоха Відродження. Н.Макіавеллі. Соціалісти-утопісти. Томас Мор, Томазо Кампанелла. Епоха Новітнього часу. Т. Гоббс, Дж. Локк, Ш. Монтеск'є, Ж. Руссо, Ж. Боден.

Тема 04. Класичний етап політичної науки.

Позитивізм. Соціологічна теорія О. Конта: основні положення, методологія. Соціологічна теорія Г. Спенсера: основні положення, методологія. Наукові погляди К. Маркса, їх вплив на розвиток соціологічної думки. Соціологічний підхід до розуміння суспільства Е. Дюркгейма, суть його «соціологізму» та запропонованого ним соціологічного методу. Розуміюча соціологія М. Вебера, його теорія соціальної взаємодії. К.Маркс теорія соціального конфлікту. Структурний функціоналізм Т. Парсонса. Р. Мертон. Емпірична соціологія, зміст основних етапів її розвитку. Теорія символічного інтеракціоналізму. Етнометодологія. Концепція наукового менеджменту. Технократичні концепції. Теорії індустріального та постіндустріального суспільства.

Тема 05. Суспільно-політичні ідеї української інтелектуальної традиції.

Становлення та розвиток вітчизняної науки. Суспільно-політичні погляди Київської Русі. Іларіон Київський, Данило Заточеник, Кирик Новгородець, Кирило Філософ, Клим Смолятич.

Специфіка формування ідеї ренесансного гуманізму та ідеології реформації в Україні другої половини XV - початку XVII ст. Творчість Франциска Скорини. Ранній гуманізм Розвиток ідеології реформації діячами Острозького культурно-освітнього центру та братських шкіл.

Становлення філософії українського духу в Києво-Могилянській академії. Г. Сковорода – фундатор філософії українського духу. Філософія вітчизняного просвітництва. Український романтизм.

Ідеї Т. Шевченка, О. Потебні, С. Подолинського, М. Драгоманова, В. Антоновича. Суспільні погляди видатних українських діячів кінця XIX – початку XX ст..

Відродження українського духовно-політичного життя. Ідеї національної самобутності. Соціологічні погляди С. Подолинського, М. Драгоманова і Ф. Вовка, М. Грушевського, Б. Кістяківського, С. Дністрянського, М. Туган-Барановського. Соціологія радянського періоду та її криза. Основні напрями та проблеми розвитку новітньої української науки про суспільство.

Змістовий модуль 2. Політичне життя суспільства.

Тема 06. Суспільство як система соціально-політичних зв'язків.

Суспільство як система і життєдіяльність людини. Суспільство як об'єктивний процес. Структура і функції суспільства. Поняття суспільного розвитку.

Основні чинники суспільного розвитку та їх взаємозв'язок. Історичні типи суспільства Глобальні проблеми суспільного розвитку людства.

Тема 07. Політична система суспільства.

Теоретичні аспекти структури, змісту та функціонування політичної системи суспільства. Основні моделі політичних систем Д. Істона, К. Дойча, Г. Алмонда. Основні підходи до класифікації політичних систем. Шляхи досягнення політичної стабільності.

Тема 08. Держава та її соціально-політична спрямованість.

Місце та роль держави в політичній системі суспільства. Форми впливу інститутів політичної системи на формування та функціонування органів держави. Політична влада. Види політичної влади. Політичні партії та громадські рухи. Групи тиску. Лоббізм. Бюрократія як форма влади. М.Вебер про бюрократію, її позитивний і негативний зміст.

Тема 09. Інститути суспільства.

Поняття соціального інституту. Механізм інституціоналізації. Загальні ознаки й структурні елементи соціального інституту. Види соціальних інститутів.

Основні функції соціальних інститутів.

Місце і роль політичних інститутів у системі соціальних інститутів. Особливості політичних інституцій.

Змістовий модуль 3. Основні ідеологічні доктрини сучасності.

Тема 10. Лібералізм та неолібералізм.

Ідеологія раннього лібералізму. Лібералізм як провідна форма буржуазного способу мислення. ХІХ ст. розвиток соціально-політичної концепції лібералізму: Б. Констан, І. Бентам і Д. Мільє. Базові цінності класичного лібералізму

Причини виникнення «соціального лібералізму» або неолібералізму. Д. Кейнс та його роль у розвитку неолібералізму. Лондонська, Фрейбурзька, Паризька, Чиказька школи. Наслідки неолібералізму для постіндустріального розвитку країн світу.

Тема 11. Консерватизм та неоконсерватизм.

Головні положення консерватизму. Е.Берк, Ж. де Местра, Л. де Боналд. Основні ідеї, ідеали, орієнтації, ціннісні норми консерватизму. «Держава добробуту» як модель суспільства консерваторів. В. Липинський, С.Томашівський, В. Кучабський - українські консерватори. Соціально-політичні концепції неоконсерватизму. Г. Д'Аннунціо, Е. Юнгер, Ст. Георг.

Тема 12. Тоталітарні доктрини.

Утопічний соціалізм А. Сен-Сімон, Ш. Фур'є і Р. Оуен. Вчення К. Маркса і Ф. Енгельса. Сталінізм. Маоїзм.

Расово-антропологічна школа. Ідеологія фашизму у Б. Муссоліні. Ідеологія нацизму. А. Гітлер.

Анархізм. М. Штірнер. Анархо-комунізм. М. Бакунін, П. Кропоткін. «Біологічний закон взаємної допомоги». Анархо-сіндикалізм.

Змістовий модуль 4. Сучасні суспільно-політичні трансформації

Тема 13. Соціально-політичні процеси.

Соціальний і політичний процеси як складові суспільного розвитку: взаємозв'язок, особливості та рівні прояву. Специфіка політичного процесу як елементу соціальної динаміки.

Структурна композиція та фази розвитку соціально-політичного процесу.

Основні форми, способи існування і типологія способи соціально-політичних процесів. Соціально-політичні процеси

Тема 14. Політичні конфлікти.

Структура політичного конфлікту. Соціально-психологічні парадигми дослідження політичних конфліктів. Основні форми політичних конфліктів. Політичні конфлікти та їх запобігання.

Тема 15. Громадська думка. і соціально-політичні технології.

Громадська думка як соціальний інститут: сутність, природа, механізм функціонування. Використання громадської думки у регулюванні економічної, соціальної та політичної сфер суспільства.

Соціальні технології: сутність та призначення. Зміст на функції соціально-політичних технологій. Типологія соціально-політичних технологій.

Тема 16. Виборчі системи.

Поняття виборів і їх місце в демократичній державі. Виборчий процес. Референдум. Виборча кампанія. Мажоритарна і пропорційна виборчі системи. Особливість виборчої системи України.

Тема 17. Міжнародні відносини

Сутність та основні параметри міжнародних відносин і зовнішньополітична діяльність держави. Основні міжнародні й регіональні організації. Тенденції сучасного світового розвитку. Україна в контексті міжнародних відносин.

Тема 18. Світова політика та Україна в геополітичному просторі.

Сутність і розвиток світової політики. Держави та міжнародні організації як суб'єкти світової політики. Глобалізація як мегатенденція світової політики. Глобальні проблеми сучасності. Антиглобалізм. Геополітичні виклики XXI ст..

Географічне розташування, природно-ресурсний і демографічний потенціал України. Україна як країна пострадянського статусу. Зовнішня політика України і євроатлантична інтеграція. Україна і НАТО.

Тема 19. Україна в геополітичному просторі.

Україна на тлі глобальних трансформаційних процесів. Роль України в загальноєвропейському політичному процесі. Аналіз політичного процесу на Сході України. Тероризм. Міграція.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекції	Практична робота	Лабораторна робота	Індивідуальна робота	Самостійна робота		лекції	Практична робота	Лабораторна робота	Індивідуальна робота	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовний модуль 1. Світові суспільно-політичні теорії та концепції.												
Тема 01. Теоретичні основи соціально-політичних наук як навчальна дисципліна.	6	2	2			2						
Тема 02. Історія становлення знань про соціальні та політичні проблеми суспільства.	6	2	2			2						
Тема 03. Соціально-політичні ідеї про суспільство.	6	2	2			2						

Тема 04. Класичний етап політичної науки.	6	2	2		2								
Тема 05. Суспільно-політичні ідеї української інтелектуальної традиції.	6	2	2		2								
Разом за змістовим модулем 1	30	10	10		10								
Змістовий модуль 2. Політичне життя суспільства.													
Тема 06. Суспільство як система соціально-політичних зв'язків.	8	2	2		4								
Тема 07. Політична система суспільства.	8	2	2		4								
Тема 08. Держава та її соціально-політична спрямованість.	10	2	2		6								
Тема 09. Інститути суспільства.	4	2	2		-								
Разом за змістовим модулем 2	30	8	8		14								
Змістовий модуль 3. Основні ідеологічні доктрини сучасності.													
Тема 10. Лібералізм та неолібералізм.	10	2	2		6								
Тема 11. Консерватизм та неоконсерватизм.	10	2	2		6								
Тема 12. Тоталітарні доктрини.	10	2	2		6								
Разом за змістовим модулем 3	30	6	6		18								
Змістовий модуль 4. Сучасні суспільно-політичні трансформації													
Тема 13. Соціально-політичні процеси.	6	2	2		1								
Тема 14. Політичні конфлікти.	4	2	2		1								
Тема 15. Громадська думка і соціально-політичні технології.	4	2	2		-								
Тема 16. Виборчі системи.	4	2	2		-								
Тема 17. Міжнародні відносини.	4	2	2		-								
Тема 18. Світова політика.	4	2	2		-								
Тема 19. Україна в геополітичному просторі.	4	2	2		-								
Разом за змістовим модулем 4	30	14	14		2								
Усього годин	120	38	38		44								

5. Теми семінарських занять

№ змістового модуля, теми	Назва семінарського заняття і короткий його зміст	Кількість аудиторних годин	
		Денна	Заочна
I	Змістовий модуль I. Світові суспільно-політичні теорії та концепції.	10	
1	Теоретичні основи соціально-політичних наук як навчальна дисципліна. Суспільство як система і життєдіяльність людини. Суспільство як об'єктивний процес. Структура і функції суспільства.	2	
2	Історія становлення знань про соціальні та політичні проблеми суспільства. Погляди давніх філософів на соціальні проблеми людини і суспільства. Суспільна думка Стародавнього Китаю, Легісти. Соціальні погляди Конфуція, Лао-цзи, Мо-цзи. Соціальна філософія Стародавньої Індії.	2	
3	Соціально-політичні ідеї про суспільство. Джерела пізнання соціальних явищ у творчості Платона, Аристотеля. Емпіричні дослідження у Давньому Римі. Соціальні знання епохи Середньовіччя і Відродження, соціальні утопії. Теорія природного права і суспільного договору.	2	
4	Класичний етап політичної науки. Класичний етап становлення. XIX ст.. Позитивізм. Натуралізм. Школи: органіцизм, соціальний дарвінізм, расово-антропологічна школа. Психологічні школи.	2	
5	Суспільно-політичні ідеї української інтелектуальної традиції. Формування соціально-політичних поглядів в Україні, їх витоки. Розвиток соціальної думки в Київській Русі. Суспільно-політичні рухи в Україні XVI-XIX ст.. Соціально-політичні ідеї демократії та державності.	2	
II	Змістовий модуль. Політичне життя суспільства.	8	
6	Суспільство як система соціально-політичних зв'язків. Суспільство як система соціальних зв'язків та дій. Загальна характеристика соціальної структури суспільства. Основні елементи соціальної структури, її види та характеристика. Теорія соціальної стратифікації та її значення. Сучасна соціальна структура України.	2	
7	Політична система суспільства. Політика як вид соціальних відносин. Сутність, зміст, структура поняття «політика». Функціонування політики. Роль політичної системи в суспільстві. Місце та роль політичної сфери у суспільстві. Політична свідомість. Політична культура. Політичні відносини. Сутність політичних процесів.	2	

8	Держава та її соціально-політична спрямованість.	2	
9	Інститути суспільства. Соціальний інститут як складне соціальне утворення, важливий компонент соціальної структури суспільства Класифікація соціальних інститутів. Функції соціальних інститутів.	2	
III	Змістовий модуль. Основні ідеологічні доктрини сучасності.	6	
10	Лібералізм та неолібералізм. Визначення, принципи, мета. Загальні цінності лібералізму. Ідеологи. Основні риси неолібералізму. Ідеологи.	2	
11	Консерватизм та неоконсерватизм. Загальні принципи консерватизму. Основні течії. Неоконсерватизм. Елітарна демократія. Особливості розвитку неоконсерватизму.	2	
12	Тоталітарні доктрини. Теоретичні основи тоталітаризму. Умови функціонування тоталітарної ідеології. Фашизм і неофашизм. Нацизм і неонацизм.	2	
IV	Змістовий модуль. Сучасні суспільно-політичні трансформації.	14	
13	Соціально-політичні процеси. Процес та його риси. Особливості соціальних процесів у порівнянні з природними. Характер процесу. Проблема об'єктивності соціальних процесів. Типологія соціально-політичних процесів. Прогрес, регрес, стагнація. Рівні соціально-політичних процесів.	2	
14	Політичні конфлікти. Теоретичне осмислення і типологія політичних конфліктів. Основні засоби врегулювання конфліктних ситуацій.	2	
15	Громадська думка і соціально-політичні технології. Громадська думка як соціальний інститут. Політична реклама. Новітні технології формування суспільної думки.	2	
16	Виборчі системи. Виборчі системи та їх види. Мажоритарна, пропорційна та змішана системи.	2	
17	Міжнародні відносини. Міжнародні відносини і зовнішньополітична роль держави. Тенденції в розвитку міжнародних відносин і світового політичного процесу.	2	
18	Світова політика. Ознаки і протиріччя світової політики. Співвідношення понять «світова політика» і «глобальна політика». Міжнародні організації та їх роль у світовій політиці.	2	
19	Україна в геополітичному просторі. Україна на тлі глобальних трансформаційних процесів. Роль України в загальноєвропейському політичному	2	

	процесі. Аналіз політичного процесу на Сході України. Тероризм. Міграція.		
--	--	--	--

6. Теми практичних занять не передбачено навчальною програмою.

7. Самостійна робота

№ з/р	Назва теми яка вивчається самостійно	Кількість годин	
		Денна	Заочна
	Змістовий модуль I. Світові суспільно-політичні теорії та концепції.	10	
1	Теоретичні основи соціально-політичних наук як навчальна дисципліна.	2	
2	Історія становлення знань про соціальні та політичні проблеми суспільства.	2	
3	Соціально-політичні ідеї про суспільство.	2	
4	Класичний етап політичної науки.	2	
5	Суспільно-політичні ідеї української інтелектуальної традиції.	2	
	Змістовий модуль II. Політичне життя суспільства.	14	
6	Суспільство як система соціально-політичних зв'язків.	4	
7	Політична система суспільства.	4	
8	Держава та її соціально-політична спрямованість.	6	
9	Інститути суспільства.	-	
	Змістовий модуль III. Основні ідеологічні доктрини сучасності.	18	
10	Лібералізм та неолібералізм.	6	
11	Консерватизм та неоконсерватизм.	6	
12	Тоталітарні доктрини.	6	
	Змістовий модуль IV. Сучасні суспільно-політичні трансформації.	2	
13	Соціально-політичні процеси.	1	
14	Політичні конфлікти.	1	
15	Громадська думка і соціально-політичні технології.	-	
16.	Виборчі системи.	-	
17	Міжнародні відносини.	-	
18	Світова політика	-	
19	Україна в геополітичному просторі.	-	

10. Методи навчання

Лекції. Проблемні лекції. Презентації. Розв'язання ситуаційних завдань.. Домашні завдання. Практичні роботи з використанням персональних комп'ютерів.

11. Методи контролю

Методи усного контролю. Фронтальний контроль знань на лекціях та практичних заняттях. Методи письмового контролю. Самоконтроль.

Орієнтований перелік питань, які визначаються як питання поточного та семестрового контролю.

1. Обґрунтуйте, в чому основна причина виникнення соціальних та політичних знань?
2. Обґрунтуйте, чому проблема влади є основною проблемою політики?
3. Розкрийте взаємозв'язок політології і соціології.
4. Англійський історик Е. Фрімен говорив, що «історія – це минула політика, а політика – це сучасна історія». Поясніть цей вислів.
5. Чим відрізняються погляди Платона і Арістотеля на функції держави і що їх об'єднує?
6. Який вплив мають політичні вчення Стародавньої Греції на сучасний розвиток політичних теорій?
7. Які заслуги перед політичною наукою роблять Н. Макіавеллі видатним вченим?
8. Що об'єднує і чим відрізняються погляди Т. Гоббса і Дж. Локка на державу?
9. Чим важливі положення про природне право для політичної науки, обґрунтоване Ж.Ж. Руссо?
10. Який теоретичний доробок у політичну науку зробили І. Кант і Г. Гегель?
11. Прокоментуйте думку С. Оріховського: «Закон вищий за державу і вищий за короля». Наскільки актуальною вона є для сучасного українського суспільства?
12. Іван Вишенський дійшов визнання основоположності первісно-демократичних засад раннього християнства як для церковного, так і світського життя. Який вплив має сучасна організація релігійно-церковного життя на політичний процес в Україні?
13. Григорій Сковорода, базуючись на концепції «природовідповідності», гостро критикував неефективну та злочинну владу. Вона, вважав він, постає тоді, коли люди без поклику своєї природи прагнуть різних посад. Як забезпечити «природовідповідність» і моральність в сучасній системі влади?
14. Кирило-Мефодіївське братство висунуло ідею побудови слов'янської спілки християнських республік. Чи відрізняється ця ідея від культивованої сьогодні певними російськими та українськими політичними силами ідеї створення союзної держави російської, української та білоруської націй?
15. Михайло Драгоманов відстоював думку про те, що політична децентралізація й широке місцеве самоврядування є засобом подолання конфлікту між державою і суспільством й утвердження свободи. Чи підтвердила сучасна європейська та вітчизняна політична практика думку українського вченого?
16. Микола Міхновський вважав, що державна самостійність є головною умовою відродження української нації. Чому тоді суверенна українська держава не забезпечила швидкого відродження українства? Які чинники відіграли у цьому головну роль?
17. Охарактеризуйте виконання політичною системою українського суспільства стратегічної, управлінської та представницької функцій.
18. Розкрийте особливості взаємодії політичної та економічної (правової) систем на сучасному етапі розвитку українського суспільства.
19. Зважаючи на роль політичної системи в суспільстві, дайте оцінку ефективності її функціонування в Україні.
20. Які структурні елементи політичної системи українського суспільства вимагають суттєвого вдосконалення в чому?
21. За якими ознаками події в Україні 2014 р. можна охарактеризувати як політичну революцію?
22. Які об'єктивні та суб'єктивні чинники стали на перешкоді реалізації цілей і завдань Помаранчевої революції?

23. Які об'єктивні та суб'єктивні чинники стоять на заваді радикальної політичної реформи в Україні?
24. Охарактеризуйте основні напрями реформування вітчизняної політичної системи, що декларуються опозиційними політичними партіями України.
25. В чому полягає відмінність понять «легітимність» і «легальність» влади? Охарактеризуйте в цьому контексті політичну владу в Україні.
26. Що означає принцип поділу влади, і яка необхідність у його дотриманні? Охарактеризуйте гілки державної влади в Україні з позиції їх незалежності.
27. Після подій на майдані в Україні відбулася зміна влади чи зміна політичної системи? Обґрунтуйте свою відповідь.
28. Назвіть критерії ефективності політичної влади і на основі цього обґрунтуйте, чи є ефективною політична влада в Україні?
29. Обґрунтуйте твердження: «ЗМІ є четвертою гілкою влади».
30. З'ясуйте, чим відрізняється політична діяльність від інших видів суспільної діяльності.
31. Розкрийте зміст політичної діяльності у парламенті, партійних, громадських організаціях
32. Проведіть приклади лобізму, екстремізму та конформізму у політичній діяльності в Україні.
33. Охарактеризуйте суб'єкти політичної діяльності, в Україні .
34. Поміркуйте над питанням „договірного” характеру походження держави як акту свідомого державотворення.
35. Чи може індивід впливати на державу? Які режими найбільш сприятливі для здійснення такого впливу?
36. Зіставте основні ознаки правової держави, громадянського суспільства з конституційними положеннями Української держави та сучасними реаліями.
37. Чи суперечить наявність територіальної автономії всередині країни принципам унітарності. Проаналізуйте на прикладі України.
38. Як Ви оцінюєте повернення України до президентсько-парламентської форми державного правління? Чи відповідає це сучасним завданням державотворення?
39. Чи можна назвати соціальною державу із нечисленним середнім класом? Поясніть свою відповідь.
40. Конституція та Закон України «Про політичні партії України» про сутність та роль політичних партій в суспільстві. Наскільки успішно українські партії виконують своє соціальне призначення?
41. Партія регіонів є правлячою політичною партією. Яким чином вона впливає на діяльність парламенту та уряду України?
42. Які політичні партії в Україні належать до опозиційних? Як можна охарактеризувати їхню діяльність в парламенті?
43. Які партії в Україні належать до центристських політичних сил і які з них належать до парламентських партій? Охарактеризуйте особливості їхньої політичної платформи.
44. Які політичні партії в Україні належать до лівих і правоцентристських і чи представлені вони у Верховній Раді України? Охарактеризуйте особливості їхньої політичної платформи.
45. Поняття етнополітики, її суб'єкти та об'єкти.
46. Поняття нації. Різновиди націй, визначені за способом їхнього формування (етнічні, політичні та змішані).
47. Основні концепції, які розкривають природу і сутність націй. Намагання сучасної націології розробити універсальну теорію нації.
48. Основними принципами міжнародної політики є мирне співіснування держав з різним суспільним ладом, незастосування сили чи погрози силою, невтручання у внутрішні справи, дотримання прав людини і національних меншин, вирішення суперечок мирним

- шляхом Чи дотримуються цих принципів міжнародного права такі держави як США та Росія?
49. Які глобальні проблеми сучасності найбільше торкаються України? Що робить наша держава та міжнародна спільнота для їх розв'язання?
50. Основні вектори зовнішньополітичної стратегії України. Який з цих напрямів вважається найбільш пріоритетним? Чому?

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Для заліку

Зимовий / Літній семестри										
Розподіл балів за змістовними модулями і темами що вивчаються										Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
5	5	5	5	6	5	5	5	6		
26					21					
Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4					
T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	
5	5	6	5	5	5	5	5	5	7	100
16					37					

12.1. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74 (75)-81	C	задовільно	
64-73 (74)	D		
60-63	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

F* - виставляється тільки за результатом складання заборгованості комісії.

12.2. Форма поточного контролю

Елементи контролю за змістовним модулем 1

Вид контролю	К-ть завдань	Кількість балів		Тиждень подачі або проведення
		За одиницю контролю	Всього	
Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	1
Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	2

Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	3
Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	4
Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	6	1	6	5
Всього			26	

Елементи контролю за змістовним модулем 2

Вид контролю	К-ть завдань	Кількість балів		Тиждень подачі або проведення
		За одиницю контролю	Всього	
Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	6
Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	7
Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	8
Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	6	1	6	9
Всього			21	

Елементи контролю за змістовним модулем 3

Вид контролю	К-ть завдань	Кількість балів		Тиждень подачі або проведення
		За одиницю контролю	Всього	
Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	6	1	6	10
Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	11
Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	12
Всього			16	

Елементи контролю за змістовним модулем 4

Вид контролю	К-ть завдань	Кількість балів		Тиждень подачі або проведення
		За одиницю контролю	Всього	
Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	13
Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	14
Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	6	1	6	15
Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	6	1	6	16
Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	17
Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	18

Усний (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	19
Всього			37	

13. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій.
2. Індивідуальні тестові завдання для поточного контролю знань.
3. Презентації та діаграми.
4. Електронні навчальні посібники і підручники.

14. Рекомендована література

14.1. Навчальна та довідкова література для лекційного курсу

1. Макешина Ю.В. Феномен материнства в нових дискурсах постсучасної України / Філософські аспекти соціокультурних досліджень в умовах глобалізації: монографія / під ред. О. М. Пшінька, Т.І. Власової. Дніпропетровськ: ДНУЗТ ім. академіка В.Лазаряна, 2014. 240 с. Ч. II. С. 143-151.
2. Макешина Ю.В. Повседневные практики материнства и гендерное измерение жизненного пространства женщины / Від гендерних ідеологій до дискусій про сучасну сім'ю: монографія / за ред. О.М. Пшінька, Т.І. Власової. Дніпропетровськ. 2014. 155 с. Р. II. п. 2.6. С. 141-152.
3. Макешина Ю.В. Методологія гендерних досліджень у світлі феномена волонтерства / Трансформації феномена волонтерства в дискурсивних практиках публічної сфери життя: Монографія / під наук. ред. Т.І. Власової. Дніпро. 2017. Р. II. п. 2.3. С. 71-85.
4. Макешина Ю.В. «Трансформація феномена материнства в дискурсах и нарративах западной неклассической и постнеклассической философии: монографія / за ред. Т.І. Власової Днепр. 2017. 188 с.
5. Макешина Ю.В. Практикум з дисципліни «Соціологія» (навчально-методичний посібник) / упоряд. Ю.В. Макешина. Дніпро, 2016. 143 с.
6. Спортивна культура особистості: навч. посіб. / ред. Л.П. Корогод. Дніпро: ПДАФКіС, 2017. Розд. 2. С. 45-65.
7. Особистість. Спорт. Духовна культура: інтегральний вимір: колект. монограф./ за наук. ред. Л.П. Корогод. Дніпро: ПДАФКіС, 2018. Гл. 5. С 134-173.
8. Бандурка О. М. Інтерпол: міжнародна організація кримінальної поліції. — Х.: Основа, 2003. — 324 с.
9. Бебик В. М. Менеджмент виборчої кампанії: ресурси, технології, маркетинг: Навч.-метод. посіб. — К.: МАУП, 2001. — 216 с.
10. Гелей С., Рутар С. Основи політології: Лекції для студентів гуманітарних ВУЗів. — Л.: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 1996. — 232 с.
11. Горбач О., Демчишак Р. Політологія: навчальний посібник. - Львів: ЛДІНТУ ім. В. Чорновола, 2011.-264 с.
12. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради. — 1996. — № 30. — С. 381—417.
13. Кудрявченко А. І. Геополітика: Підруч. / А. І. Кудрявченко, Ф. М. Ру- дич, В. О. Храмов. — К.: МАУП, 2014. — 296 с.
14. Мала енциклопедія етнодержавознавства / За ред. Ю. ї. Римаренка. — К., 1996. — 942 с.
15. Мальський З., Мацяк М. Теорія міжнародних відносин: Підр. для студ. вищ. навч. закл. — К.: Кобза, 2003. — 527 с.
16. Основи політичної науки: Курс лекцій / За ред. Б. Кухти. - Л.: Каль- варія, 2016. - 238 с.

17. Піча В., Хома Я. Політологія. — Л.: "Магнолія плюси, 2015. — 304 с.
18. Політологічний енциклопедичний словник. — К.: Генеза, 2007. — 400 с.
19. Політологія: Академічний курс./ М. І. Панов (керівн. автор, кол.), Л. М. Герасіна, В. С. Журавський та ін. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2016.-520 с.
20. Політологія / За ред. О. Бабкіної. — К.: Академія, 2008. — 368 с.
21. Політологія / За ред. А. Колодій. — К.: Ельга, Ніка-Центр, 2013. — 664 с.
22. Прохоренко О. Я. Корупція по-українськи: сутність, стан, проблеми: Монографія.- К., 2015. -168 с.
23. Рудич Ф.М. Політологія: Підруч. — К.: Либідь, 2005. — 478 с.
24. Рябов С. Г. Політичні вибори: Навч. посіб. — К.: Тандем, 2008. — 96 с.
25. Сучасний виборчий PR: Навч. посіб. / В. В. Лісничий, В. О. Грищенко, В. М. Іванов та ін. — К.: ВД "Професіонал", 2004. — 384 с.
26. Шляхтун П. П. Політологія. — К.: Либідь, 2012. — 576 с.

14.2. Література для практичних і семінарських занять

1. 1. Макешина Ю.В. Феномен материнства в нових дискурсах постсучасної України / Філософські аспекти соціокультурних досліджень в умовах глобалізації: монографія / під ред. О. М. Пшінька, Т.І. Власової. Дніпропетровськ: ДНУЗТ ім. академіка В.Лазаряна, 2014. 240 с. Ч. II. С. 143-151.
2. Макешина Ю.В. Повседневные практики материнства и гендерное измерение жизненного пространства женщины / Від гендерних ідеологій до дискусій про сучасну сім'ю: монографія / за ред. О.М. Пшінька, Т.І. Власової. Дніпропетровськ. 2014. 155 с. Р. II. п. 2.6. С. 141-152.
3. Макешина Ю.В. Методологія гендерних досліджень у світлі феномена волонтерства / Трансформації феномена волонтерства в дискурсивних практиках публічної сфери життя: Монографія / під наук. ред. Т.І. Власової. Дніпро. 2017. Р. II. п. 2.3. С. 71-85.
4. Макешина Ю.В. «Трансформація феномена материнства в дискурсах и нарративах западной неклассической и постнеклассической философии: монография / за ред. Т.І. Власової Днепр. 2017. 188 с.
5. Макешина Ю.В. Практикум з дисципліни «Соціологія» (навчально-методичний посібник) / упоряд. Ю.В. Макешина. Дніпро, 2016. 143 с.
6. Спортивна культура особистості: навч. посіб. / ред. Л.П. Корогод. Дніпро: ПДАФКіС, 2017. Розд. 2. С. 45-65.
7. Особистість. Спорт. Духовна культура: інтегральний вимір: колект. монограф./ за наук. ред. Л.П. Корогод. Дніпро: ПДАФКіС, 2018. Гл. 5. С 134-173.
8. Андрущенко В. Політологія: наука про політику: Підручник для вищої школи / Василь Григорович Кремень (ред.), Микола Іванович Горлач (ред.). — 3. вид., виправ. та доп. — К.; Х. : Єдинорог, 2001. — 640с.
9. 2. Бабкіна О. В., Безродний Є. Ф., Горбатенко В. П., Дмитренко С. П., Дорофей В. Т. Політологія: Посібник для студ. вузів / О.В. Бабкіна (ред.), В.П. Горбатенко (ред.). — К. : Видавничий центр "Академія", 2004. — 366с.
10. Брусиловська О. Системні трансформації посткомуністичних країн Європи. 1989-2009 : навчальний посібник / Ольга Брусиловська. - Одеса : Астропринт, 2011. - 448 с.

14.3. Навчальна література для самостійної роботи студента

1. Макешина Ю.В. Феномен материнства в нових дискурсах постсучасної України / Філософські аспекти соціокультурних досліджень в умовах глобалізації: монографія / під

- ред. О. М. Пшінька, Т.І. Власової. Дніпропетровськ: ДНУЗТ ім. академіка В.Лазаряна, 2014. 240 с. Ч. II. С. 143-151.
2. Макешина Ю.В. Повседневные практики материнства и гендерное измерение жизненного пространства женщины / Від гендерних ідеологій до дискусій про сучасну сім'ю: монографія / за ред. О.М. Пшінька, Т.І. Власової. Дніпропетровськ. 2014. 155 с. Р. II. п. 2.6. С. 141-152.
 3. Макешина Ю.В. Методологія гендерних досліджень у світлі феномена волонтерства / Трансформації феномена волонтерства в дискурсивних практиках публічної сфери життя: Монографія / під наук. ред. Т.І. Власової. Дніпро. 2017. Р. II. п. 2.3. С. 71-85.
 4. Макешина Ю.В. «Трансформация феномена материнства в дискурсах и нарративах западной неклассической и постнеклассической философии: монография / за ред. Т.І. Власової Днепр. 2017. 188 с.
 5. Макешина Ю.В. Практикум з дисципліни «Соціологія» (навчально-методичний посібник) / упоряд. Ю.В. Макешина. Дніпро, 2016. 143 с.
 6. Спортивна культура особистості: навч. посіб. / ред. Л.П. Корогод. Дніпро: ПДАФКіС, 2017. Розд. 2. С. 45-65.
 7. Особистість. Спорт. Духовна культура: інтегральний вимір: колект. монограф./ за наук. ред. Л.П. Корогод. Дніпро: ПДАФКіС, 2018. Гл. 5. С 134-173.
 8. Аренд Х. Джерела тоталітаризму. — К.: Дух і літера, 2002. — 539 с.
 9. Бек У. Что такое глобализация? Ошибки глобализма — ответы на глобализацию / Пер. с нем. А. Григорьева, В. Седелника; Общ. ред. и послесл. А. Филиппова. — М.: Прогресс-Традиция, 2001. — 304 с.
 10. Бжезинский З. Великая шахматная доска // Філософія політики: Хрестоматія: У 4 т. — К.: Знання України, 2003. — С. 80—112.
 11. Бжезинський З. Україна у геостратегічному контексті. — К.: "Киево- Могилянська академія", 2006. — 102 с.
 12. Варзар І.М. Політична етнологія як наука. — К.: Школяр, 1994. — 224 с.
 13. Годунов И. В. Противодействие организованной преступности: Учеб. пособ. — М.: Высшая школа, 2003. — 497 с.
 14. Головатий М. Ф. Мистецтво політичної діяльності: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2002. — 176 с.
 15. Горшенева И. А, Полиция в механизме современного демократического государства: Учеб. пособ. — М., 2004.
 16. Доклад о развитии человека 2004. Культурная свобода в современном многообразном мире / Пер. с англ. — М.: "Весь Мир", 2004. — 328 с.
 17. Донцов Д. Дух Росії. / пер. з нім. Вишинського В., Зимомрі І. - К. : Українська видавнича спілка ім. Ю.Липи, 2011. - 135 с.
 18. Донцов Д. Історія розвитку української державної ідеї. — К.: Знання, 1991. — 48 с.
 19. Дюверже М. Политические партии / Пер. с франц. — М.: Академический проект, 2000. — 558 с.
 20. Касьянов Г. В. Теорії нації та націоналізму. — К.: Либідь, 1999. — 352 с.
 21. Киссинджер Г. Новый мировой порядок // Філософія політики: Хрестоматія: У 4 т. — К.: Знання України, 2003. — С. 29—80.
 22. Колодій А. На шляху до громадянського суспільства. — Л.: Червона калина, 2002. — 276 с.
 23. Колодій А. Нація як суб'єкт політики. — Л.: Кальварія, 1997. — 55 с.
 24. Кривчик Г. Г. Україна в міжнародних організаціях: навч. посіб. / Г. Г. Кривчик, С. М. Серьогін, В. Я. Шибко. - К.: АДЕФ-Україна, 2011.-224 с.
 25. Кухта Б. Політична влада та її рішення. — Л.: ЦПД, 2006. — 240 с.
 26. Лозовицький О. С. Зовнішня політика держави : становлення та розвиток в умовах глобалізації : монографія / О. С. Лозовицький. - К. : Вид-во Європейського університету, 2011. - 400 с.

27. Малкин Э., Сучков Э. Основы избирательных технологий. — М.: Русская панорама, 2012. - 464 с.
28. Потульницький В. Теорія української політології: Курс лекцій. - К.: Либідь, 1993. - 192 с.
29. Почепцов, Георгій. Від Фейсбуку і гламуру до WikiLeaks: медіакомунікації. - К.: Спадщина, 2015. - 464 с.
30. Ребет Л. Теорія нації. — Л.: Державність, 1997. — 190 с.
31. Рябов С. Політологічна теорія держави. — К.: КНЕУ, 1996. — 201 с.
32. Скрипкина Ж. Б. Избирательные системы и технологии. - М.: Вузовский учебник, 2006. - 174 с.
33. Сміт Е. Національна ідентичність: Пер. з англ. — К.: Основи, 1996. — 224 с.
34. Тимошенко В. А. Наркобізнес: національна та міжнародна протидія новим викликам: Монографія. — К., 2006. — 456с.
35. Фуллер Лон Л. Мораль права / Пер. з англ. Н. Комарова. — К., 1999.
36. Чарльз М. Т. Профессиональная подготовка сотрудников полиции (милиции) США и России / Под общ. ред. В. П. Сальникова. — СПб., 2000.
37. Шведа Ю. Р, Теорія політичних партій і партійних систем: Навч. посіб. — Л.: Триада плюс, 2004. — 528 с.
38. Harrison G. Corruption, Development Theory, Social Change // Contemporary Politics. — Sep. 1999. — V. 5. — #3. — P. 210—224.
39. Human Trafficking in Europe: an Economic Perspective by Gijsbert Van Liemt International Labour Organisation. — Geneva. — June, 2004.

Доцент _____ Ю.В. Макешина
(підпис)

Завідувач кафедри _____ Л.П. Корогод
(підпис)